

સડતાલાની સફર

યાને

રૂઝિનો રડાવો.

રવનાર તથા પ્રસિદ્ધ કરનાર
| માં. કપુરચંદ લવાન મેગણીવાળા.

દાહરો.

આડે તો એવું કર્યું, સુડતાળીની સાલ,
વેચીને પૈસા કરો, ફેણે દીઠી કાલ. ૧

અમદાવાદ

પાનકોરને નાકે બાચીની વાડીયા
એજો વનોમ્યુલર પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં
નયુલાઈ રતનચંદ મારફતીયાએ છાપી.

સવત ૧૮૪૮—સને ૧૮૯૧.

સને ૧૮૪૮—સને ૧૮૯૧. ~~સને ૧૮૪૮—સને ૧૮૯૧.~~

મહતાલ્લની સફર.

દોહરા.

જાવની માંહે આડતો, કરતા મેમણ એક,
આણણ વેશ કરે સહુ, તણ પોતાની ટેક.
પાપ કરે ને પુન્ય નૈ, દીયે ન કોઈને દામ,
તે જાણે દેખાડીયું, આડે કીધું કામ. ૨

૫૬ ૧ લું.

૬. ક્રિમ સેસે ક્રિજેણી રંગપો.) એ દેશી.
મણુલ્યો ભાઈ રે આડે કીધું કામ એવું,
ડે કીધું કામ એવું;
૭. ચાંડુ છુદી લેણું રે;
જુલ્યો ભાઈ રે આડે કીધું કામ એવું. ટેક
પરથમં ચંદી ચાર પાસે,
ત્રિપારી લીધે હુલાસે.
કમાવા કેરી આસેરે. સુણ. આડે. ૧
ભાવ પ્રમમંગી નેવું,

લીધે માલ કરીં આમ દેણું, :
 લીધે હાથ પડે રૂત તેડું. મુલ્ય. આડે.
 ભાવનગર વાળા એમ લાંબે,
 પીઠ ઘટે નહી વાલ લાંબે,
 એવું આકરું લાખીયે આંખેરે. મુલ્ય. આ. ૩
 લીધે માલ અગાડી ધન આપી,
 પીઠ હોયે જણે કેમ માપી,
 હવે ઘટે નહી તે કદાપીરે. મુલ્ય. આડે. ૪
 સહુ લીધે કાલાં ને કપાસ,
 નવ જણે જણે પીઠ લાસ,
 એવા હૈયે ધરીને હુલાસરે. મુલ્ય. આડે. ૫
 કોઈએ રૂઝીની ખરીદ ખુબ માંડી,
 નવ જણે ત્રીસ છોએ ખાંડી,
 પછે હાલી ઠેકાણું છાંડીરે, કુ
 ક્યાંક અગનીયે દગો લીધો,
 થોડો ભાગ નકામો લીધો,
 એણે ભાગ પોતાનો લીધોરે. મુ
 મુલ્ય. રૂત તણે રંડાપો,
 જણે ખલક બાંધાને માપ્યો,

(૪)

મુર ઈન્દુ કહે રંગ આપ્યોરે. મુણ.આ. ૮

દોહરો.

ક્યાંયો આયર નિકળ્યો, કીયા જનમનું વેર,
પાપ કીયાંયી પોથીજી, કાળે કીધો કેર. ૧

પદ ૧ બું.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

મુણબ્યો ભાષરે કાળે કર્યો કેર કાળે.

કાળે કર્યો કેર કાળે,

હયો વેપાર બે બહુ બહાસોરે,

મુણબ્યો ભાષરે કાળે કર્યો કેર કાળે. ૨ક.

ધા પૈસા તેને સૌ પેલા,

બેરની દેશે માલ વેલા,

આણતે બેઠ પેલા રે. મુણ. કાળે. ૨

મા માનવી ચરખા ફેરી,

મસ બેઠો હાથ વેરી,

જાવોળો ઘેર સૈરી રે. મુણ. કાળે. ૨

મણ બધો પોઠ સારી,

રંગ. ૨ કાલો પારણો કેવા સાર.

તેથી ખુબ ખરીદે વેપારી,
 વેસાએ હીમત મઈ હારીરે. સુણ. કાળે. ૩
 જેણે પ્રથમ નીકાલ કરી દીધો,
 તેણે હાંસલ ગાંઠે બાંધી લીધો,
 રહ્યા પાછળ ત્યાં કેર કીધોરે. સુણ. કાળે. ૪
 થયા રાત અધા લોઢનારા,
 કરે ઉપાય બહુ બિચારા,
 પછે ચરખા લઈ પરવાસરે. સુણ. કાળે. ૫
 કાલે કાળા બનાવ્યા સહુને,
 દગો દીધો વેપારી બહુને,
 લાવ'ધરેણુ' કેછે વહુનેરે. સુણ. કાળે. ૬
 માગે લેણુદાર વાટે ઘાટે,
 પ્રેરે લાચાર થઈને ઉચાટે,
 તે આખરું રાખવા માટેરે,
 કહેા ખોટો ધંધો રહેા રૂચી,
 કેમ બુધી કરી તેમ કાચી,
 સુર ઈન્દુ કહે વાત સાચીરે,
 દોડ્યો,
 (જિજ્ઞેસુ) જન્મતને, કરી

સમકાણીની વાતાસમ, કીધી મોઢી-વાત. ૧

પદ ૩૦૦.

રામ ઉપર પ્રમાણે.

સુણુન્યો ભાધરે રૂઠ્યે રાખી રામકાણી.
રૂઠ્યે રાખી રામકાણી,
એતો ખલક બધે ખુબ બાણીરે,
સુણુન્યો ભાધરે રૂઠ્યે રાખી રામકાણી. ૨૬
રૂઠિમાં ધુળી બેળે ખુબ ધોળી,
જેવા કથખૂ કરે કોઈ કોળી,
પછે બેઠા છે ચમુ ચોળીરે સુણ. રૂઠ્યે. ૧
દેક રૂઠિમાં કપાસ લે છાંટે,

ટોચાખુલ લેવાને માટે.

નવે કપાસ રૂતને સારે. સુણ. રૂઠ્યે. ૨

ઝેમણ હવા બેળે ખુબ હાંસે,

લે માંદા મધ્યે હુસારે.

૧ બણુબે મુખાણુ ખસેરે. સુણ. રૂઠ્યે. ૩

માં રેતી બેળે કોઈ ચતી,

એવા પુરપતી છાતી.

લાગી. ઉદર કેરી કાતી રે. / મુખ. રએ.
 રએ રપ બદલ જે કીધું,
 પ્રળ દમા તણું તો દીધું,
 હરી નુર એવાનું લીધું રે. મુખ. રએ. ૫
 રહેમાં નાંખે ખમ્બુર ને ગોળ,
 તે તીયાંનો પુરવા તોલ.
 પ્રેસવાળા જાણે નહીં ડોળરે. મુખ. રએ. ૬
 રહેને માથે કીધું કામ એવું,
 કાઈ વેરી કરે તહીં તેવું,
 રહિએ કીધું છે જોયા જેવું રે. મુખ. રએ.
 રત ચાલ્યું બંદરની વાટે,
 તેના પૈસા થવાને માટે,
 ખુશી રહિના અણી ખુબ ખરે. ૭
 દોહરો.

આપીસું પૈસા કહી, પવનમાં કીધી રે.
 પાછળથી પસ્તાવીયા, બંદરનાવાં રે.

ચંદ્ર ચંદ્ર.

રામે ઉપર પ્રમાણે.

હવે ભાવનખરવાળાં શું બોલે છે.

મુણ્ડો ભાંધરે બંદરવાળા વાત બોલે.

બંદરવાળા વાત બોલે,

મન તણા મરમ તે ખોલે રે,

મુણ્ડો ભાંધરે બંદરવાળા વાત બોલે. ૧૬

રત આવે તમારું રાશી,

તમે કરોને માલ તપાસી,

અભિચયીએ થઈ ઉદારી રે મુણ્ડ. બં. ૧

જેવા માલે તેવાં છે ભાંવ,

નથી અમારે ખોટ વટાવ.

હાલ થયવાનો છે દાવરે. સં. બંદર. ૨

કવાવાળુ છે રત તમાર,

એ રંગબીરી સેં નહાર,

જે માલે કહ્યું અમાર રે. મુણ્ડ. બંદર. ૩

છાંટેલો કિસે કપાસ,

તનથી કોને તપાસ,

રે. રે. મિમે થઈ ઉદારે. મુણ્ડ. બંદર. ૪

રેત તમારું ધરે છે.

રણા ધરે ભાગ એ છે.

જીમળને પોઠાર કરે છેવે. સુણા મંદર.
 જ્યારે ખરિદ શ્રૈ. મંધ પુરી,
 નવ રહી જરાયે અધુરી,
 તારે બોલે છે વાતો પુરીરે. સુણા મંદર. ૬
 પિડ મદી થઈ છે હમણાં,
 નવ અવેળ માગો હાલ વણા,
 પછે જાલી બેઠા છે હમણારે. સુણા મં. ૭
 લખ્યા કાગળ રાખ્યા છે તેવે,
 લેનારા તેને લઈ શેવે,
 સિકારે પોચે માલ તેવેરે. સુણા મંદર

દોહરો
 સિકારી સસારમાં, પદ તણા
 મોટા લોકે માંડિયા, હુવીના

પદ ૫ મું

રામ ઉપર પ્રભાણે
 સુણાને લાધરે મોટા તણીમાં
 જેની નજરે કસોટીરે સુણાને
 મોટા તણી વાત માટી

દશ વીશ હજાર સીચે ખાંડી,
 જેણે ખરીદ એવી ખુબ માંડી,
 તેને બીક નહીં બેસે રાંડીરે. સુણ. મો. ૧
 મોટા અવળુ કરે કાંઈ એણે,
 નવ લાભ કે ખોટનું કેણે,
 તેને ભણે હાથે લેણું દેણું રે. સુણ. મો. ૨
 તેણે જોઈ કરે કદી છોટા,
 લીધાસ્તા કેવાય તે ખોટા,
 તેના ઉડે બહુ એમ ગોટારે. સુણ. મો. ૩
 મોટા લાખ બે લાખનું પુકે,
 નવ થાંડા સામું તે થુકે,
 મે દાવ પાતાનો ન ચુકેરે. સુણ. મો. ૪
 ખૂરાં ઉડાડોળ ખોખાં,
 કાઈ કરે નહીં એના ઘોખા,
 તજાયે ન સાકર ચોખારે. સુણ. મો. ૫
 ટે મારયા જઈ વિદેશે,
 માતાબામાં જૈ પેસે,
 એમ ઉપર તે બેસે રે. સુણ. મો. ૬
 જો નહીં રે હજાર્યા,

તે ચગે નહી રે ચગાવ્યા,
 તેથી ભલા થઇને ભાવ્યારે. સુણ. મો. ૧
 ચીત ચાહે ન કોઈનું બુરું,
 કરે સરવ પ્રકારે પુરું,
 તેનું જોઈ થાવું નહી સુરંરે. સુણ. મો. ૨
 મોટે વાત માંડી એમ જ્યારે,
 ખીના પૈસા વાળા મન તારે,
 હવે પૈસા પામીયે ક્યારે. સુણજ્યો. મોટા. ૬

દોહરો

અધીરા એવા બન્યા, લક્ષિતવાળા લોક
 પાછા પૈશા પામવા, ઉપજ્યો અંતર

૫૮ ૬ ઠું. ૧૩

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

સુણજ્યો ભાઈરે લક્ષિતવાળા એ
 લક્ષિતવાળા એમ લેખે,
 બધી દુનીયાંને ઉજડ દેખેરે,
 સુણજ્યો ભાઈરે લક્ષિતવાળા એ
 લખે લાવો અમારા નાણા,

અન્ન જાણ્યુ તન્ન છો શાણા,
એમ લીધાં સહુનાં પરમાણારે. સુણ. લ. ૧
ભરો નાણા વેચીને દાણા,

આપી ગ્રામ તરાનો ટાણા,
થાકી બેસારી દેશુ થાણારે. સુણ. લ. ૨

કેછે ખન્ના દીવાળી સુ રી,
નહી રાખીયે નાણા રૂઢા,
બહુ ફેરવશે નહી બુધીરે. સુણ. લ. ૩

ચોખ્ખાં તેણે પુરાં કરી દીધાં,
બીજે બતાવ્યા રસ્તા સીધા,
ઉઠી વેલા ગાટા પંથ લીધારે. સુણ. લ. ૪

૫ ઉપર થાયે પ્રરીયાદી,
માણીક પ્રતીવાદી,

ગુણ હીણા થયા તણ ગાદીરે. સુણ. લ. ૫

એ ખેલ ખરોજ ભજવ્યો,
ધા દેશમાં ડકે બજવ્યો,

રો દેશ પોતાનો તજવ્યોરે. સુ. લ. ૬

૧ પૈશા પુરા નવ પોતા,
છીદ્ર તેના રહી ગોતા,

(૧૨)

તેથી પ્રરી માંડ્યા પ્રીઈ સોતારે સુ. લ
હવે રૂઢિનો વેપાર નવ કરીયે,
નાઈ ઘોઈ આમાંથી ઉગરીયે,
પ્રરી એની વાટે નવ ફરીયે રે. સુણ. લ.

દોહરો.

કેકે દીવાલાં કાઢીઆં, કેકે લોધી રાત;
કેકે વેપાર છોડીઓ, કેવી થઈ ગઈ વાત.

પદ ૭ મું.

રાગ ઉપર પ્રમાણે

સુણજે ભાઈરે હુડી દેશાવર હાલી
હુડી દેશાવર હાલી,
તેને હાથ કેએ નવ ઝાલીરે,
સુણજ્યા ભાઈ રે હુડી દેશાવર હા
રત વાળાની હુડી ન રાખે,
થયા નીમાણા તે નાણા પાખે,
નવ કરે ખરીદ વાત લાખે રે. સુ
જય હુડી લઈ ઘોળખાણે,
તોય રાખે ન નાણાની તાણે,

કે જે દેશુ નાણા શીકરાણેરે. સુણ. હુડી. ૨

પુરા મુઝાએ પૈશા સાર,

તેથી થાયે નહી મન ધાર્યું,

જેવા બદર તેણે વિચાર્યું રે. સુણ. હુડી. ૩

લખે ઘોકડાં આજે ચલાવ્યાં,

એવા કાગળ લેને લખાવ્યા,

પત્ર લખીને પૈસા મગાવ્યારે. સુણ. હુડી ૪

નવ પત્ર તણે વીસવાસ,

હુડીવાળા ફરે છે ઉદાસ;

જય એક ખીજ તણી પાસેરે. સુણ હુ. ૫

સકરાણાનો થયો શીકાર,

તેથી ધાયલ દીસે દેદાર,

હી કોઇનો વેવાર રે. સુણ. હુડી. ૬

જય બદર પૈસાને માટે,

સમજાવે આડતીયાને ઘાટે,

આવે પૈશા લઈ ઉભી વાટેરે. સુણ હુડી. ૭

હુડી હુસીઆર થૈને વક્ષવે,

નોય દુઆલ પાછી આવેરે. સુણ. હુડી. ૮

રે ઘોકડી નજરે નીહાળી,

(૧૪)

તારે હુંડી તણી હીવાલી,
એવી પેટમાં પેઠી પાળી રે. સુણ હું
ગયો વચન તણો વીસવાસ,
તેથી પામે જનો બહુ ત્રાસ,
એમ થાય છે નાસાનાસ રે. સુણ. હુંડી ૧૮
નાણા નવ જડેજ નવાણું,
જુઓ ભાયો આબુ કેવુ ટાણુ,
કીયાં નુર બધુ એ છુટાણુ રે. સુણ. હુંડી. ૧૧
દેજે શીકરાણે વાત કીધી,
કરી કબુલ ને હુડી લીધી,
નકો નાણા ભીડે પાછી દીધી. સુ.

દોહરો.

આતો સરવે આજનો, દેખ્યો સંસ્વ ૩૦,
હવે વરણુ હેતસુ, ચડયુ જગત ચક્રો

૫૬ ૮ મું.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

સુણજ્યો ભાધરે ચડયુ જગત ચક્રો
ચડયુ જગત ચક્રોડોળે,

એક બીજા તણે હોરે રે,
 સુણજ્યો ભાઈ રે ચડયુ જગત ચકડોળે. ૧
 નાના મોટાનો નાતો ન આવે,
 સૌ વેચાય સરખે ભાવે,
 તેને કાણુ તીયાં સમજવે રે. સુણ. ચ. ૧
 બાપ બેટાની આખરૂ ન રાખે,
 નાણા મોટે બુરી વાત દાખે,
 એવું ભાળી લીધુ આજ આંખેરે. સુ. ચ. ૨
 રાજકોટ ગોંડલ ધોરાજી,
 થાય નાણા ભીડે વાતો ઝાઝી,
 પ્રોળ ભાવનગરની દાઝીરે. સુણ. ચડયુ. ૩
 ભી મોટા કે પંચ ઠરાવો,
 ર ગરીબનો સીયો દાવો,
 જ્યો નોતો વખત કોઈ આવોરે. સુ. ચ. ૪
 શ્રે સોનું લઈ સાહુકારો,
 તોય નાણા તણોજ ઉધારો,
 તે ઉગરવાનો ન આરોરે. સુણ. ચ. ૫
 જી વીના સુકાય પુલ ઝાડો,
 મેવા દેખાય છે દેદારો,

વાતુ ચૌટે વંચાયછે યારોરે. સુણ.
 લાખવાજાનાં લાખા લેવાણાં,
 ઘણે ઠેકાણે તાજાં દેવાણાં,
 કીયાં સતાઇ પેઠાં નાણાં રે. સુણ. ચ
 જેમ વીટીજીઓ વાયુ વાયે,
 પોચા પાતળાં પરથમ જાએ,
 એમ હાલકલોળ બરે થાયેરે. સુણ. ચ.
 ફોડવાળા કહે કેમ થાસે,
 આતો મુળગી મુડી જાસે,
 રાખો અવેજ આપણી પાસેરે. સુણ
 મન ખીના બહુ બેડવાળા,
 છુટે નાણાં વાળા તણા ગાળા,
 અતિ અધર થયા ઉચાળા રે. સુ
 જે કાં બગી મધ્યે બેસી ફરતા,
 સગ શેવક લૈને વીચરતા,
 હીડે રસ્તો મુકી હવે તરતારે. સુણ. -

સમાપ્ત.

